

AGENTÚRA PRE RIADENIE DLHU A LIKVIDITY

Výročná správa za rok 2008

Bratislava, apríl 2009

Daniel Bytčánek
riaditeľ

Obsah:

	Strana
1. Identifikácia organizácie	3
Predmet činnosti ARDAL	3
2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie	4
3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom	4
4. Činnosti a ich náklady	4
Hlavná činnosť ARDAL	4
Ostatné činnosti ARDAL	5
Organizačná štruktúra ARDAL	5
Náklady ARDAL	6
5. Rozpočet	6
Príjmy ARDAL	7
Výdavky ARDAL	7
Bežné výdavky	7
Kapitálové výdavky	8
6. Personálne otázky	8
7. Ciele a prehľad ich plnenia	9
8. Hodnotenie a analýza hlavnej činnosti ARDAL v roku 2008	10
Denný stav rozpočtu a riadenia likvidity v roku 2008	11
Emisie ŠPP v roku 2008	12
Riadenie likvidity v roku 2008 a refinančný systém	13
Riadenie dlhu v roku 2008	14
Kalendár aukcií štátnych cenných papierov na rok 2009	16
Úvery	17
Optimalizácia nákladov (výdavkov) štátneho rozpočtu na obsluhu štátneho dlhu	17
Vyhodnotenie potenciálnych finančných rizík štátneho dlhu (podľa stratégie)	17
Vývoj durácie a priemernej splatnosti	18
Štruktúra portfólia dlhopisov vydaných SR	19
Postupné zvyšovanie krytia štátneho dlhu v zahraničných menách v pomere k SKK	19
Zhrnutie hlavnej činnosti ARDAL	19
Hodnotenie organizácie ARDAL za rok 2008 zo strany ústredného orgánu	20
9. Hlavné skupiny používateľov výstupov ARDAL	21
Zoznam použitých skratiek	21

Identifikácia organizácie

Názov:	Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity	
Adresa:	Radlinského 32, 813 19 Bratislava	
Rezort:	Ministerstvo financií SR	
Vedúci organizácie a štatutárny zástupca :	Ing. Daniel Bytčánek	riaditeľ
Členovia vedenia:	Ing. Tomáš Kapusta, CSc., Ing. Peter Šándor	vedúci odboru riadenia dlhu vedúci odboru riadenia likvidity a zabezpečovacích operácií
	Mgr. Alena Delinčáková Ing. Katarína Piknová Ing. Ján Tencer	vedúca odboru riadenia rizík/Middle Office poverená zastupovaním vedúcej odboru Back Office vedúci odboru všeobecnej správy a osobného úradu
Kontakt:	Telefón:	+421 2 57262513
	Fax:	+421 2 52450381
	e-mail:	ardal@ardal.sk
	Internetová stránka:	www.ardal.sk

Predmet činnosti ARDAL

ARDAL je súčasťou systému štátnej pokladnice, v rámci ktorého spolupracuje s ostatnými organizáciami zapojenými do tohto systému, riadi krytie štátneho dlhu, riadi likviditu systému a podieľa sa na riadení a správe prostriedkov štátneho rozpočtu a Štátnej pokladnice.

ARDAL bola zriadená zákonom č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý vymedzuje základný rámec jej činností, kompetencií a zodpovedností. Jej činnosť významne determinuje tiež zákon č. 386/2002 Z. z. o štátnom dlhu a štátnych zárukách. ARDAL je oprávnená na vykonávanie činností ako obchodník s cennými papiermi podľa zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách.

Z hľadiska právnej formy je ARDAL rozpočtovou organizáciou podľa zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s týmto zákonom je svojimi príjmami a výdavkami napojená na štátny rozpočet prostredníctvom kapitoly MF SR.

V rámci uvedených právnych predpisov, stanovených povinností a právomocí je náplňou činnosti ARDAL najmä:

- zabezpečenie vydávania štátnych cenných papierov - štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukázok ,
- vysporiadavanie obchodov s cennými papiermi,
- vykonávanie výplat menovitých hodnôt a výnosov zo štátnych cenných papierov,
- vykonávanie zabezpečovacích prevodov cenných papierov,
- vykonávanie finančných operácií s investičnými nástrojmi, vrátane operácií s finančnými derivátmi súvisiacimi s riadením rizík štátneho dlhu a likvidity na jednom účte,
- organizovanie a realizácia splácania štátneho dlhu,
- vykonávanie spätného odkúpenia nesplateného štátneho dlhu,
- vykonávanie predčasného splatenia štátneho dlhu, ak je to uvedené v zmluvnej dokumentácii alebo v emisných podmienkach,
- vykonávanie finančných operácií s investičnými nástrojmi vrátane operácií s finančnými derivátmi na finančnom trhu na preklenutie dočasného nesúladu medzi príjmami a výdavkami štátneho rozpočtu na zabezpečenie likvidity ŠP na účtoch klienta štátny dlh,
- spolupráca s MF SR pri vypracovaní stratégie riadenia štátneho dlhu,
- poskytovanie stanovísk MF SR k finančným a obchodným podmienkam úverových zmlúv,
- poskytovanie údajov MF SR na účely účtovania a vedenia evidencie štátneho dlhu,
- poskytovanie údajov ŠP na účely účtovania a vedenia evidencie o finančných operáciách,
- spolupráca s MF SR a NBS v oblastiach týkajúcich sa ich pôsobnosti, ktoré sú ustanovené zákonom.

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

Základný materiál pre vykonávanie a vyhodnocovanie hlavnej činnosti ARDAL je schválený koncepčný dokument „Stratégia riadenia štátneho dlhu na roky 2007 až 2010“. ARDAL v rámci svojej pôsobnosti bude aj v nasledujúcich rokoch aktívne riadiť štátny dlh a likviditu tak, aby sa kritériá týkajúce sa portfólia štátnych cenných papierov, definované v stratégii, podarilo naplniť. Napriek dôsledkom pretrvávajúcej finančnej krízy a nárastu rizikovej prirážky na zahraničných trhoch pre SR, bude snahou ARDAL zvoliť emisnú politiku tak, aby nedošlo k nadmernému nárastu výdavkov.

ARDAL spolu s ostatnými organizáciami systému štátnej pokladnice bude zapojená do projektu riadenia finančných aj nefinančných rizík systému štátnej pokladnice pod gesciou MF SR. Cieľom tohto projektu je vytvorenie predpisovej základne pre efektívne fungovanie systému štátnej pokladnice a vypracovanie krízových scenárov pre najrizikovejšie oblasti systému.

Slovenská republika sa od 1.1.2009 stala súčasťou jednotného európskeho finančného trhu, ktorý používa spoločnú menu euro. Pre ARDAL sa tak otvárajú možnosti pre realizáciu finančných operácií so širším spektrom komerčných bánk a finančných inštitúcií. Zároveň ARDAL bude môcť obchodovať s podobnými agentúrami členských krajín eurozóny.

V oblasti informačných komunikačných technológií (IKT) sa predpokladá realizovať projekty na dosiahnutie vysokej dostupnosti systémov, tak aby ARDAL zodpovedne plnila všetky zákonné a technické požiadavky v rámci systému ŠP. Zámerom je tiež zosúladiť IKT ARDAL so systémom riadenia informačnej bezpečnosti podľa ISO 27001:2005 a európskych noriem pre oblasť IKT.

3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho poslanie

ARDAL nemá s MF SR uzatvorený kontrakt nadväzne na návrh opatrení na zdokonalenie kontraktov medzi ústrednými orgánmi štátnej správy a podriadenými organizáciami, ktoré schválila vláda SR uznesením č. 1370/2002. Na takýto postup nevznikli podmienky a dôvody.

4. Činnosti a ich náklady

Hlavná činnosť ARDAL – k 31. 12. 2008 celkom 11 zamestnancov, vrátane manažmentu v týchto oblastiach:

- Riaditeľ ARDAL – 1 zamestnanec
 - ❖ štatutárny zástupca agentúry, zodpovedajúci za všetky činnosti ARDAL;
 - ❖ vedúci služobného úradu.
- Riadenie dlhu – 3 zamestnanci
 - ❖ súčinnosť pri vypracovávaní a realizácia stratégie riadenia štátneho dlhu;
 - ❖ príprava štátneho rozpočtu v oblasti štátneho dlhu;
 - ❖ zostavovanie plánov emisií a aukcií štátnych pokladničných poukážok a štátnych dlhopisov;
 - ❖ organizovanie primárneho trhu štátnych cenných papierov;
 - ❖ spracovávanie a kontrola podkladov na vysporiadanie záväzkov z úverov;
 - ❖ vedenie portfólia finančných záväzkov štátu (úvery a štátne cenné papiere);
 - ❖ vyplácanie úrokov a splácanie istín úverov a štátnych cenných papierov;
 - ❖ spracovávanie stanovísk k obchodným podmienkam vládnych úverov a poskytovaniu štátnych záruk pre MF SR;
 - ❖ komunikácia s účastníkmi finančného trhu – domácimi a zahraničnými bankami a investormi, vrátane formalizácie zmluvnej spolupráce s vybranými bankami.
- Riadenie likvidity a zabezpečovacích operácií – 2 zamestnanci
 - ❖ realizácia finančných operácií za účelom zabezpečenia likvidity v domácej a v cudzej mene na účtoch klienta Štátny dlh;
 - ❖ realizácia finančných operácií za účelom zhodnocovania dočasne voľných finančných prostriedkov na účtoch klienta Štátny dlh;
 - ❖ realizácia finančných operácií na účtoch klienta Štátny dlh za účelom zabezpečenia rizík.
- Riadenie rizík / Middle office – 3 zamestnanci
 - ❖ vypracovávanie návrhu metodiky stanovovania kreditných limitov na protistrany;

- ❖ vypracovávanie návrhu limitov na protistrany v súlade s platnou metodikou a ich nastavenie v systéme;
- ❖ príprava materiálov na zasadnutia Výboru pre riadenie dlhu a likvidity;
- ❖ príprava pokladov do návrhu Štátneho záverečného účtu na daný rok;
- ❖ príprava reportov za oblasť riadenia štátneho dlhu a likvidity;
- ❖ správa hlavného informačného systému Wall Street Systems;
- ❖ technická správa IS ARDAL.

➤ Back – office – 2 zamestnanci

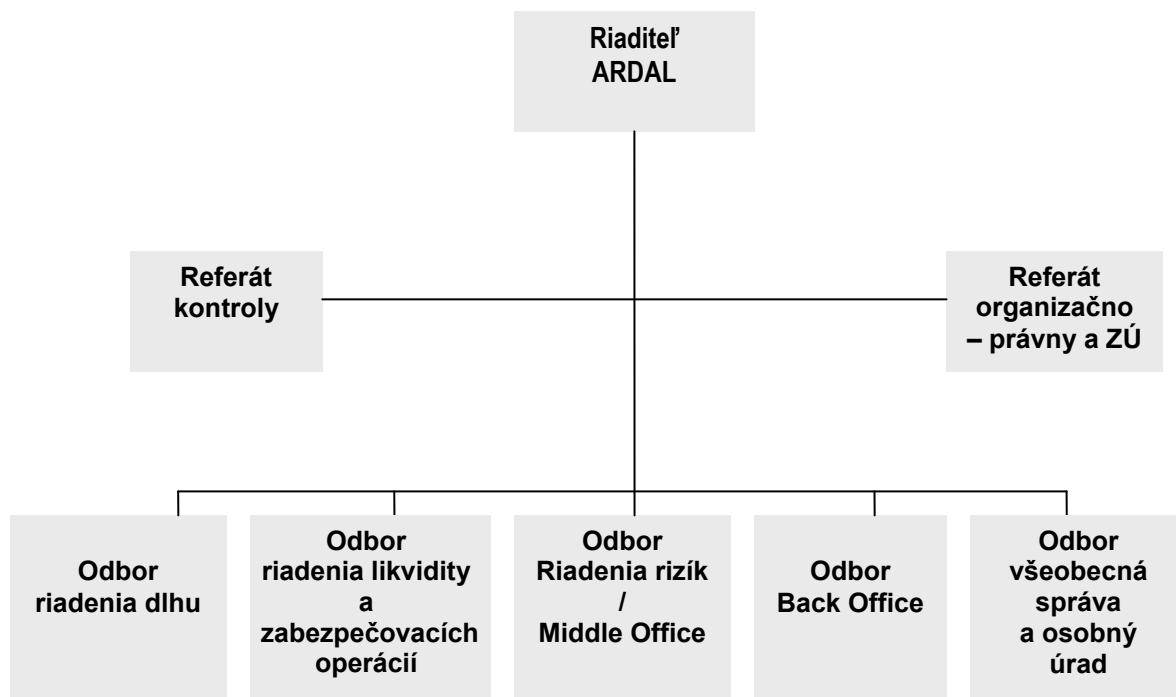
- ❖ potvrdzovanie – verifikácia a vysporiadanie obchodov v IS ARDAL;
- ❖ poskytovanie účtovných podkladov pre Ministerstvo financií SR a Štátnu pokladnicu;
- ❖ finančné a dokladové vysporiadanie úrokov a istín úverov a štátnych cenných papierov;
- ❖ spolupráca pri realizácii platobného styku s príslušnými inštitúciami.

Ostatné činnosti ARDAL – 6 zamestnancov

➤ Všeobecná správa a osobný úrad, organizačno – právna agenda, interná kontrola, :

- ❖ spracovanie metodiky a zabezpečovanie agendy rozpočtovníctva, účtovníctva, výkazníctva, správy majetku; verejného obstarávania, archívu, vnútornej správy a tvorba metodológie k týmto činnostiam;
- ❖ riadenie ľudských zdrojov a zabezpečenie mzdovej agendy;
- ❖ metodika, výkon internej kontroly a plnenie súvisiacich úloh;
- ❖ vedenie právnej agendy, zmluvnej dokumentácie, tvorba interných riadiacich aktov a súvisiacej agendy;
- ❖ zabezpečovanie ďalších činností súvisiacich s prevádzkou ARDAL ako rozpočtovej organizácie.

Organizačná štruktúra ARDAL

Náklady ARDAL

Prehľad o celkových nákladoch a podiel nákladov hlavnej činnosti ARDAL (riadenie likvidity a zabezpečovacích operácií, riadenie dlhu, Back Office, riadenie rizík/Middle Office) a ostatných činností (všeobecná správa, osobný úrad, organizačno – právna agenda, interná kontrola a sekretariát) v roku 2008:

v tis. Sk

Ukazovateľ	Podiel hlavných činností ARDAL	Podiel ostatných činností ARDAL	Náklady Spolu
Náklady celkom	35 371	5 955	41 326
Z toho :			
Materiálové náklady	788	430	1 218
Služby	13 452	765	14 217
Finančné náklady	61	33	94
Mzdové a ostatné osobné náklady	8 381	3 143	11 524
Náklady sociálneho poistenia	2 656	1 001	3 657
Náklady na odpisy majetku	9 798	455	10 253
Iné náklady	235	128	363

Poznámka: Nepriame–režijné náklady boli rozdelené na hlavnú činnosť a ostatné činnosti podľa počtu zamestnancov v týchto činnostiach.

5. Rozpočet

Rozpočet ARDAL stanovilo MF SR prostredníctvom kapitoly MF SR formou rozpisu záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2008. Záväzné ukazovatele boli v priebehu roku upravované vykonanými 7 rozpočtovými opatreniami, z ktorých 3 boli v kompetencii správcu kapitoly. Riešili sa nimi aktuálne potreby, ktoré reálne vznikli v priebehu roku 2008.

Plnenie príjmov a čerpanie rozpočtu ARDAL bolo v súlade s upraveným rozpočtom, čo vyplýva aj z nasledovného prehľadu:

v tis. Sk

Rozpočtová skupina výdavkov	Rozpočet 2008		Skutočnosť	% čerpania rozpočtu	
	Schválený	Upravený		Schválený	Upravený
a	1	2	3	3 : 1	3 : 2
Príjmy	0	0	0	0	0
Bežné výdavky (600)	27 903	29 384	29 383	105,3	100,0
Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV (610)	11 284	11 484	11 484	101,8	100,0
- z toho: mzdy, platy, služobné príjmy a OOV štátnych zamestnancov	9 761	9 581	9 581	98,2	100,0
Poistné a príspevok do poisťovní (620)	3 100	3 500	3 500	112,9	100,0
Tovary a služby (630)	13 264	14 385	14 384	108,4	100,0
Bežné transfery (640)	255	15	15	5,9	100,0
Kapitálové výdavky (700)	960	3 270	3 260	339,6	99,7
Obstaranie kapitálových aktív (710)	960	3 270	3 259	339,6	99,7
Výdavky spolu (600+700)	28 863	32 654	32 643	113,1	100,0

Príjmy ARDAL

Schválený a aj upravený rozpočet ARDAL na rok 2008, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, nepredpokladal žiadne príjmy a ani v skutočnosti ARDAL nedosiahla žiadne príjmy.

Výdavky ARDAL

ARDAL v roku 2008 čerpala rozpočtové výdavky v objeme 32 643 tis. Sk s minimálnou úsporou - 11 tis. Sk, čo predstavuje 100,0 %-né plnenie upraveného rozpočtu. ARDAL v roku 2008 nemala možnosť čerpať prostriedky zo zdrojov EÚ.

Z pohľadu medziročného porovnania čerpania skutočných výdavkov sa zaznamenal ich mierny pokles o - 113 tis. Sk, t.j. 99,7 % skutočných výdavkov v roku 2007.

Celkovo možno konštatovať, že z hľadiska rozpočtu boli vytvorené nevyhnutné predpoklady pre funkčnosť ARDAL. Problém, podobne ako v predchádzajúcich rokoch, bol v nedostatku finančných prostriedkov v rozpise rozpočtu na rok 2008 na prevádzku a rozvoj IT. MF SR však tento nedostatok prostriedkov riešilo v priebehu roku 2008 cez úpravu rozpočtu ARDAL rozpočtovými opatreniami.

Bežné výdavky

Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Schválený rozpočet v sume 11 284 tis. Sk bol v závere roku upravený na 11 484 tis. Sk, čo je 35,2 % celkových výdavkov. Čerpanie zodpovedalo upravenému rozpočtu. Z uvedenej sumy sa vyplatili tarifné platy 5 419 tis. Sk, príplatky 2 960 tis. Sk a odmeny 3 105 tis. Sk.

Poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní

Poistné a príspevky na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie boli v sume 3 500 tis. Sk čo je 10,7 % celkových výdavkov. Skutočné výdavky zodpovedali upravenému rozpočtu tak v celkovej výške, ako aj v jeho štruktúre. Úhrady zákonných povinností ARDAL smerovali do Sociálnej poisťovne v sume 2 532 tis. Sk, do Všeobecnej zdravotnej poisťovne 480 tis. Sk, do Spoločnej zdravotnej poisťovne 227 tis. Sk a do ostatných zdravotných poisťovní v sume 261 tis. Sk.

Tovary a služby

Prevádzkové výdavky na materiál, tovary a služby v roku 2008 boli čerpané s nepatrnou úsporou na úrovni upraveného rozpočtu a sumou 14 384 predstavovali 44,0 % celkových výdavkov. Čerpanie podľa rozpočtových skupín bolo nasledovné:

v tis. Sk

Rozpočtová skupina výdavkov	Rozpočet 2008		Skutočné čerpanie	% čerpania rozpočtu	
	Schválený	Upravený		Schválený	Upravený
a	1	2	3	3 : 1	3 : 2
631 – cestovné výdavky	350	168	168	48,0	100,0
632 – energia, voda, komunikácie	3 865	4 022	4 022	104,1	100,0
633 – materiál a dodávky	1 200	635	635	52,9	100,0
634 – dopravné	150	98	98	65,3	100,0
635 – rutinná a štandardná údržba	5 764	7 865	7 865	136,4	100,0
636 – nájomné za prenájom	5	3	3	60,0	100,0
637 – ostatné tovary a služby	1 930	1 594	1 593	82,5	99,9
630 – tovary a ďalšie služby	13 264	14 385	14 384	108,4	100,0

Vecne sa použili výdavky na tieto účely:

- IS a IKT boli v sume 11 339 tis. Sk, t.j. 78,8 % tejto skupiny prevádzkových výdavkov. V rámci týchto výdavkov sa financovala prevádzka, dáta a prístupové práva do systémov Reuters, Wall Street Systems, Bloomberg, údržba a podpora týchto systémov, ako aj projekty spojené s bezpečnostnou politikou – ochrana, bezpečnosť a dostupnosť systémov.
- Bežná prevádzka agentúry – priestory, ich udržiavanie, energie, komunikácia, informačný servis, kancelárske potreby, autoprevádzka, dodávateľské služby a pod. predstavovali sumu 2 431 tis. Sk, t.j. 16,9 % prevádzkových výdavkov.
- Sociálny program zamestnancov – stravovanie, vzdelávanie zamestnancov, tvorba sociálneho fondu, cestovné výdavky a pod. 614 tis. Sk, t.j. 4,3 % prevádzkových výdavkov.

Bežné transfery

Čerpanie výdavkov v rámci tejto skupiny výdavkov bolo len v sume 15 tis. Sk, čo je menej ako 0,1 % celkových výdavkov a predstavovalo náhrady mzdy počas pracovnej neschopnosti zamestnancov.

Kapitálové výdavky

V priebehu roku 2008 bol schválený rozpočet kapitálových výdavkov upravený z 960 tis. Sk na 3 270 tis. Sk. Skutočné čerpanie dosiahlo sumu 3 260 tis. Sk s úsporou 10 tis. Sk oproti upravenému rozpočtu. Podiel kapitálových výdavkov na celkových dosiahol necelých 10,0 %.

Prehľad kapitálových výdavkov podľa rozpočtových skupín bol nasledovný:

v tis. Sk

Rozpočtová skupina výdavkov	Rozpočet 2008		Skutočné čerpanie	% čerpania rozpočtu	
	Schválený	Upravený		Schválený	Upravený
a	1	2	3	3 : 1	3 : 2
710 - Obstarávanie kapitálových výdavkov	960	3 270	3 260	339,5	99,7
711 - Nákup pozemkov a nehmotných aktív	0	810	808	x	99,8
713 - nákup kancelárskych strojov, prístrojov a zariadení	960	2460	2 452	255,3	99,6

6. Personálne otázky

MF SR rozpisom na rok 2008 systemizácie MF SR stanovilo pre ARDAL počet zamestnancov v priemernom prepočítanom stave 31 osôb, z toho 26 zamestnancov v štátnej službe.

V skutočnosti k 31.12.2008 ARDAL mala 17 zamestnancov, z toho 13 v štátnej službe a 4 v službe vo verejnom záujme. V auguste 2008 sa evidenčný stav zamestnancov zvýšil o 1 osobu – a to nástupom 1 zamestnankyne po skončení rodičovskej dovolenky. Z 13 zamestnancov v štátnej službe je 1 zamestnanec vo funkcii mimoriadnej významnosti a 12 zamestnancov v stálej službe. Mimo evidenčný stav je ešte 1 zamestnankyňa, ktorá je t. č. na rodičovskej dovolenke.

ARDAL má obsadené všetky vedúce a rozhodujúce pozície pre výkon činnosti. Uvedený stav zamestnancov umožňuje plynulé zabezpečovanie úloh ARDAL len za predpokladu vyššej intenzity akumulácie práce všetkých zamestnancov a značného rozsahu práce aj v mimopracovnom čase bez nároku na mzdu. Vzhľadom na túto skutočnosť, boli na ich motiváciu využité všetky zákonné možnosti odmeňovania, vrátane odmien, čo v konečnom dôsledku ovplyvnilo aj výšku priemernej mzdy.

Výkon práce v ARDAL kladie vysoké nároky na osobnostné predpoklady, prácu v tíme i samostatne, odborné znalosti, praktické zručnosti a skúsenosti, najmä z obchodovania produktov v oblasti bankovníctva a finančného trhu. Od pracovníka ARDAL sa vyžaduje aktívna znalosť používanej IT a viacerých obchodných informačných systémov. Popri uvedenej odbornosti pracovné pozície vyžadujú aktívne ovládanie anglického jazyka a pri niektorých pozíciách znalosti z rozpočtovníctva a účtovníctva. Pri takýchto nárokoch na prácu, aj napriek vysokej priemernej mzde, ARDAL nevie reálne konkurovať možnému ohodnoteniu porovnateľnej odbornosti na trhu práce. Z uvedených dôvodov a z limitujúceho objemu mzdových prostriedkov v rozpočte bude zvyšovanie stavu zamestnancov naďalej veľmi problematické a náročné.

Vzdelávanie

ARDAL priamo na vzdelávanie čerpala výdavky v sume 48 tis. Sk. Vecne sa však umožnilo vzdelávanie pre 31 osôb na 26 aktivitách vzdelávacieho charakteru.

Na 9 domácich vzdelávacích aktivitách v roku 2008 bolo 14 zamestnancov. Na nové zákony a súvisiace predpisy bolo zameraných 7 odborných seminárov, ktoré absolvovalo 9 zamestnancov. Do skupinovej jazykovej prípravy s lektorom na pracovisku boli zapojení 4 zamestnanci a 1 zamestnanec využil externú výučbu anglického jazyka.

V zahraničí 2 zamestnanci absolvovali 2 odborné podujatia. Išlo o účasť 1 zamestnanca na konferencii – EUROMONEY vo Viedni a 1 zamestnanca na seminári k IS Bloomberg v Prahe.

Bez dopadu na rozpočet výdavkov ARDAL zamestnanci absolvovali 15 odborných vzdelávacích aktivít, usporiadaných MF SR a podnikateľskými subjektmi, najmä z oblasti informačných systémov.

Pre samovzdelávanie zamestnancov ARDAL zabezpečila odborné publikácie, časopisy a noviny v hodnote 51 tis. Sk.

Pracovné cesty

Zamestnanci ARDAL uskutočnili 10 zahraničných pracovných ciest a 7 domácich pracovných ciest, s cestovnými výdavkami v sume 168 tis. Sk.

V rámci 10 zahraničných ciest sa uskutočnilo 16 vycestovaní. Fyzicky tieto cesty absolvovalo 5 zamestnancov ARDAL – a to v nadväznosti na ich služobné zaradenie, kompetenciu a účel cesty. V rámci týchto ciest sa zúčastnili rôznych aktivít a navštívili viaceré authority a inštitúcie v 7 európskych štátoch. Výdavky na zahraničné pracovné cesty boli vo výške 160 tis. Sk. Zahraničné pracovné cesty možno z hľadiska účelu a následne aj prínosov rozdeliť na tieto základné druhy ciest:

Zastupovanie SR na rokovaníach v európskych inštitúciách (Európska komisia – podvýbor pre štátne cenné papiere, OECD, MMF) – 5 pracovných ciest, ku ktorým sa viazalo 8 vycestovaní. Účasť na nich vyplynula z členstva SR v týchto inštitúciách.

Stretnutia so zahraničnými inštitúciami, spojené s prezentáciou výsledkov slovenskej ekonomiky, výkonu činnosti a funkčnosti ARDAL pri riadení štátneho dlhu a likvidity – 3 pracovné cesty, ku ktorým sa viazalo vycestovanie 6 zamestnancov.

Vzdelávací charakter mali 2 zahraničné pracovné cesty, na ktoré bol vyslaný vždy 1 zamestnanec.

Zo 7 domácich pracovných ciest mali 4 pracovný a 3 vzdelávací charakter. Výdavky na tieto cesty boli 8 tis. Sk.

Sociálny fond a ďalšia starostlivosť o zamestnancov

Sociálny fond bol aj v roku 2008 popri rozpočte finančným zdrojom pre podporu starostlivosti o zamestnancov. Tvorba sociálneho fondu v ARDAL podľa vyššej kolektívnej zmluvy ARDAL mohla byť z rozpočtových prostriedkov len vo výške 1,25 % zo základu miezd pre výpočet príspevku fondu. Tvorba fondu v priebehu roku bola vo výške 141 tis. Sk.

Použitie sociálneho fondu sa riadilo „Zásadami pre tvorbu sociálneho fondu, pre použitie finančných prostriedkov zo sociálneho fondu a niektorých výdavkov z rozpočtu pre zamestnancov ARDAL“, ktoré schválil riaditeľ ARDAL a zamestnanecký dôverník ARDAL. Na stravovanie sa zo sociálneho fondu použilo 58 tis. Sk a z rozpočtu 206 tis. Sk.

Na oddych a regeneráciu podľa individuálneho výberu zamestnancov v sieti športových zariadení a inštitúcií, fitness komplexoch, galérií, kín, múzeí, divadiel a ďalších kultúrnych zariadení, ďalej na zdravotnú starostlivosť sa poskytlo zo sociálneho fondu 99 tis. Sk.

Na iné tituly možného použitia sociálneho fondu v priebehu roku nevznikol nárok, resp. zo strany zamestnancov nebola uplatnená požiadavka na čerpanie fondu. (príspevok na dopravu, sociálna výpomoc, príspevok na doplnkové dôchodkové poistenie).

Zamestnanci ARDAL mali možnosť za zvýhodnených podmienok využiť vzdelávacie zariadenia MF SR počas celého roku. Zariadenie v Tatranskej Lomnici využila 1 zamestnankyňa s rodinou.

7. Ciele a prehľad ich plnenia

ARDAL mala celý rozpočet výdavkov schválený, upravovaný a čerpaný v programe 074 – Tvorba metodiky, riadenie, kontrola a vnútorný audit verejných financií a v podprograme: 074 01 – Tvorba a implementácia politík.

Svojou činnosťou sa podieľala na realizácii programového zámeru „Hospodárska politika, ktorá zabezpečí dynamický, ale zároveň udržateľný rast ekonomiky“ tým, že bola zodpovedná za plnenie cieľa „V roku 2008 zabezpečiť dennú likviditu štátneho rozpočtu, t.j. dosiahnuť podiel pracovných dní, kedy je zabezpečená likvidita štátneho rozpočtu na celkovom počte pracovných dní na úrovni 100 %“.

Plnením tohto cieľa zodpovedala za získanie dostatku finančných zdrojov na plnenia záväzkov SR a platobnej schopnosti voči domácim a zahraničným subjektom. Permanentným zabezpečovaním dennej likvidity ARDAL aktívne prispela k zachovaniu dobrého mena, dôveryhodnosti a ratingu SR. Súčasne sa predišlo vzniku reálnych škôd a sankciám s dopadom na výdavky štátneho rozpočtu.

V sledovanom období ARDAL v rámci hlavnej činnosti vykonala celý rad aktivít – obchodných a finančných operácií na finančnom trhu, vrátane realizácií emisií a aukcií štátnych cenných papierov, ktoré jej umožnili riadiť likviditu štátneho rozpočtu úsporným spôsobom.

8. Hodnotenie a analýza hlavnej činnosti ARDAL v roku 2008

Hlavná činnosť ARDAL bola aj v roku 2008 zameraná na zabezpečenie bezproblémového splácania záväzkov štátu s cieľom postupného naplnenia ukazovateľov stanovených v Stratégii riadenia štátneho dlhu na roky 2007 až 2010. Na financovanie splatného štátneho dlhu a krytia deficitu boli využívané zdroje získané z emisií štátnych dlhopisov, finančné zdroje kumulované v systéme štátnej pokladnice ako aj zdroje z medzibankového trhu.

Záujem investorov o nákup štátnych dlhopisov bol v roku 2008 historicky druhý najnižší. Kým v predchádzajúcich rokoch predstavoval dopyt približne 200 mld. Sk, v roku 2008 to bolo len približne 100 mld. Sk. Z uvedeného dopytu boli v 22 uskutočnených aukciách akceptované ponuky v hodnote približne 53 mld. Sk za priemerný vážený úrokový výnos 4,65% p.a.

V roku 2008 ARDAL po troch rokoch ponúkla investorom ŠPP. Tieto boli registrované v Centrálnom depozitári cenných papierov (CDCP) a prijaté na obchodovanie na Burzu cenných papierov v Bratislave s cieľom splnenia všetkých podmienok akceptovateľnosti aktív pre finančné operácie s Európskou centrálnou bankou. Prostredníctvom aukcií sa podarilo získať zdroje v hodnote približne 22 mld. Sk za úrokový výnos pre investorov 4,089% p.a. Úrokové výnosy v jednotlivých aukciách boli vždy nižšie ako 12 mesačná trhovacia sadzba BRIBID.

V prípade krátkodobého prebytku finančných zdrojov v domácej mene bolo v každom momente zabezpečené ich efektívne zhodnotenie na medzibankovom trhu. Vzhľadom k obmedzeniam pri cezhraničnom platobnom styku ARDAL zhodnocovala dočasne voľné zdroje v mene euro s prihliadnutím na splátkový kalendár cudzomenových záväzkov. Tak bolo zabezpečené efektívne zhodnotenie týchto prostriedkov a nedochádzalo k zbytočným dvojítym konverziám.

Výdavky schválené v rozpočte v hodnote 27,436 mld. Sk na správu štátneho dlhu boli vyčerpané v hodnote 26,659 mld. Sk, čo predstavuje úsporu približne 750 mil. Sk. Tieto ušetrené prostriedky boli v priebehu rozpočtového roka rozpočtovým opatrením použité na krytie iných výdavkov ŠR. Vhodnou emisnou politikou a exaktným riadením likvidity sa podarilo naplniť rekordné príjmy rozpočtu na úrovni približne 6,76 mld. Sk.

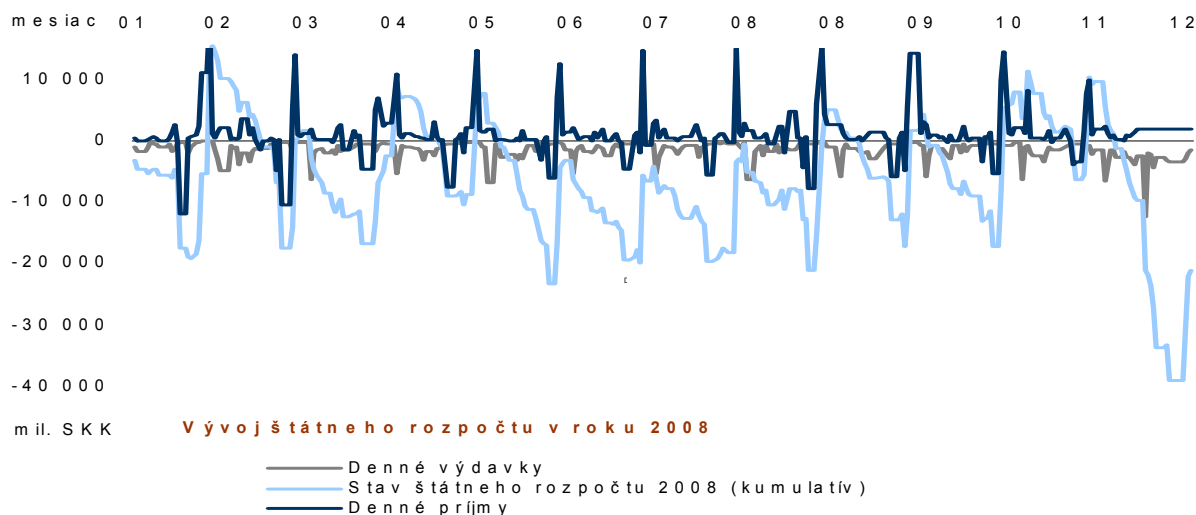
Okrem hlavnej činnosti sa ARDAL v roku 2008 pripravovala na prijatie meny euro v Slovenskej republike. V tejto súvislosti boli vykonané dôležité technické zmeny IS ARDAL, ktoré sa týkali najmä nastavenia platobného styku, konverzie finančných operácií uzatvorených v mene euro a ostatných nastavení súvisiacich s činnosťou ARDAL. V spolupráci s CDCP bola pripravená redenominácia štátnych dlhopisov.

ARDAL, ako dôležitá súčasť systému štátnej pokladnice, aj v roku 2008 pokračovala so zlepšovaním bezpečnosti a dostupnosti informačných komunikačných technológií (IKT), ktoré sú pre agentúru vysokou prioritou. Neprerušiteľná prevádzka IKT kladie vysoké nároky na spoľahlivosť a bezpečnosť systémov. Za týmto účelom sa realizovali významné projekty v oblasti dostupnosti a bezpečnosti IKT. Ich cieľom bolo budovanie IS ARDAL tak, aby zodpovedal zvyšujúcim sa požiadavkám existujúcich a nových právnych predpisov SR, normám a štandardom, ktoré sú platné pre oblasť finančného trhu a verejného sektora. V roku 2008 v oblasti IKT ARDAL implementovala moduly Intrusion Prevention System, ako dôležitý prvok ochrany pred útokmi typu Denial of Service. Ďalej zvýšila bezpečnosť prístupu do internetu nasadením Web Security komponentu do ochrannej – demilitarizovanej zóny, rekonfigurovala sieťovú infraštruktúru a zabezpečila monitorovanie systémov pre včasné varovanie a informovanie vzniknutých incidentov IKT. ARDAL začala realizovať projekt Plánu kontinuity a obnovy systémov. Všetky projekty sú základňou pre budovanie bezpečného prostredia Self-Defending Network – spojenie komponentov sieťovej infraštruktúry a využitie ich vlastností v oblasti predchádzania, zistenia a reakcie na možné incidenty. Pripravované projekty budú v plnej miere nadväzovať na filozofiu zvyšovania bezpečnosti a dostupnosti systémov.

Denný stav rozpočtu a riadenie likvidity v roku 2008

Vývoj denného stavu štátneho rozpočtu

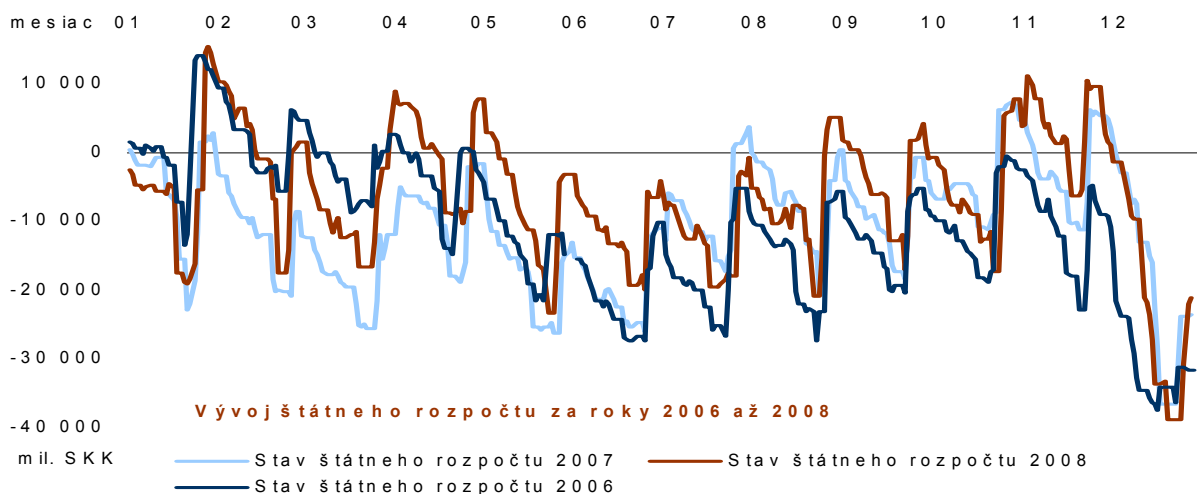
Graf č. 1: Vývoj príjmov, výdavkov a denného stavu

Deficit k 31.12.2008 dosiahol hodnotu 21 214 mil. Sk (rozpočtovaný deficit na rok 2008 bol 31 981 mil. Sk). Príjmy štátneho rozpočtu boli 342 003 mil. Sk (z toho DPH 139 557 mil. Sk, spotrebné dane 57 419 mil. Sk a dane z príjmov 73 681 mil. Sk; rozpočtované príjmy boli 348 252 mil. Sk). Výdavky štátneho rozpočtu boli 363 217 mil. Sk (oproti rozpočtovaným 380 233 mil. Sk). Počas roka bol dočasný nesúlady medzi potrebami a zdrojmi krytý finančnými zdrojmi kumulovanými na splácanie dlhu a voľnými finančnými zdrojmi zo Štátnej pokladnice.

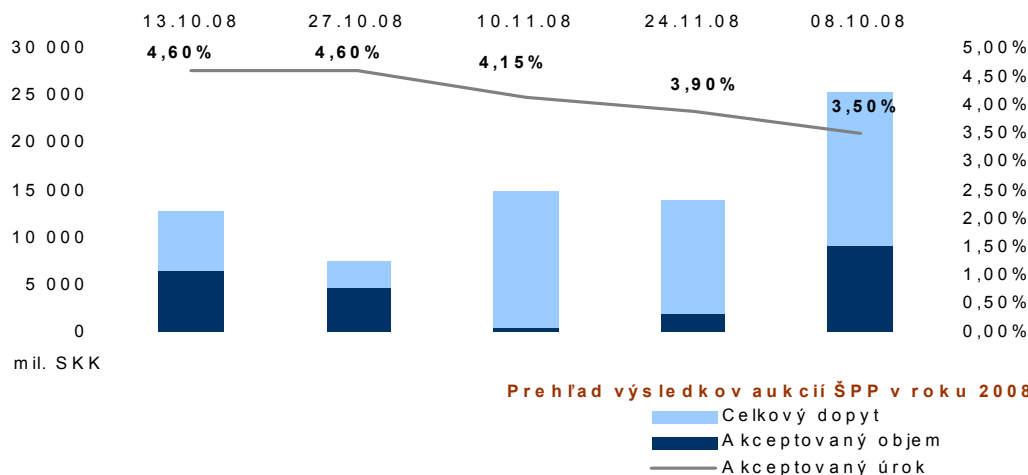
Zo Štátnej pokladnice bolo ku koncu roka prostredníctvom refinančného systému využitých 153 442 mil. Sk. Zároveň malo Ministerstvo financií SR k 31.12.2008 na medzibankovom trhu uložených 62 880 mil. Sk prevažne v dvojtypných depozitách. Na krytie „krátkej pozície“ štátneho dlhu a na krytie dosiahnutého deficitu sa k 31.12.2008 aktívne využívalo zo ŠP približne 69,4 mld. Sk.

Graf č. 2: Porovnanie vývoja denných stavov rozpočtu za roky 2006 až 2008

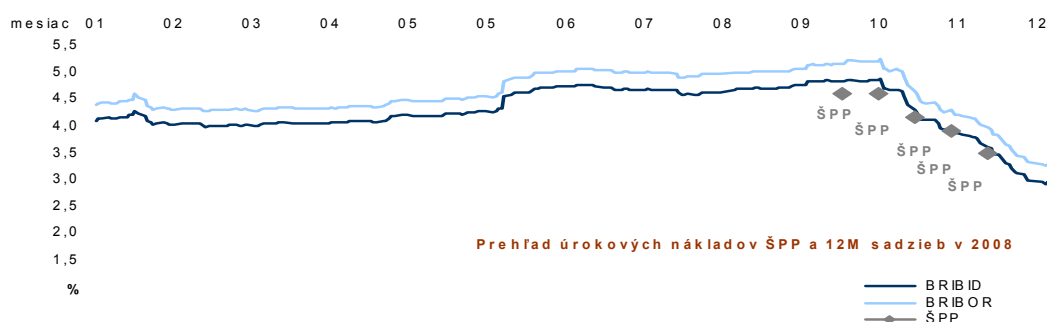
Emisie ŠPP v roku 2008

Graf č. 3: Prehľad výsledkov aukcií štátnych pokladničných poukázok

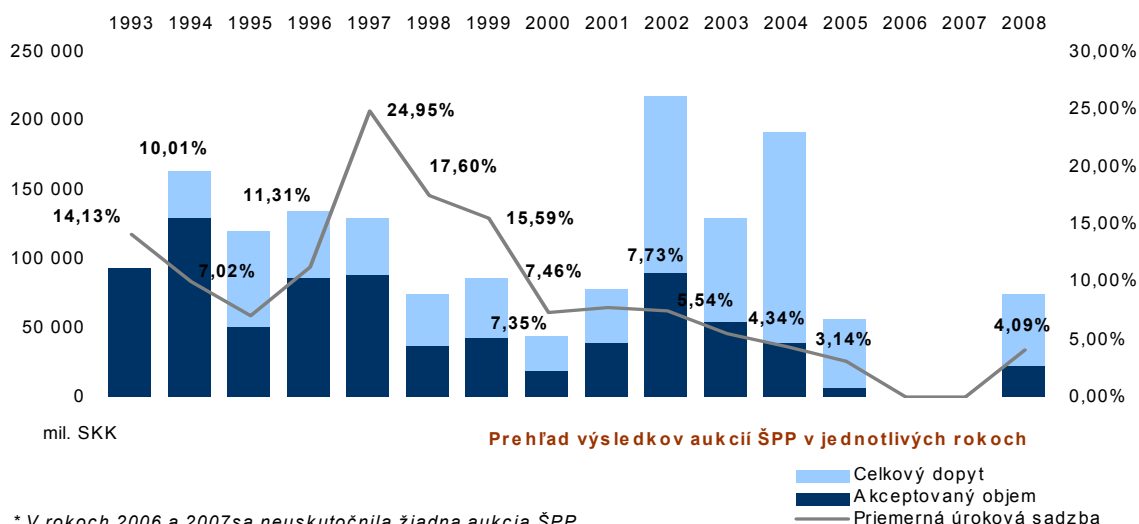
V roku 2008 sa uskutočnilo 5 konkurenčných a jedna nekonkurenčná aukcia ŠPP. Prostredníctvom aukcií ŠPP bolo v roku 2008 získaných 22 323,37 mil. Sk. Tieto ŠPP boli prijaté na obchodovanie na Burzu cenných papierov v Bratislave, s cieľom splnenia všetkých podmienok akceptovateľnosti aktív pre finančné operácie s Európskou centrálnou bankou.

Graf č. 4: Porovnanie úrokových nákladov a 12 mesačných trhových sadzieb

Úrokové náklady v jednotlivých aukciách ŠPP uskutočnených v roku 2008 boli v prevažnej miere menšie ako 12 mesačný BRIBID a ich celkový vážený priemer dosiahol hodnotu 4,089% p.a.

Graf č. 5: Prehľad výsledkov aukcií ŠPP v jednotlivých rokoch

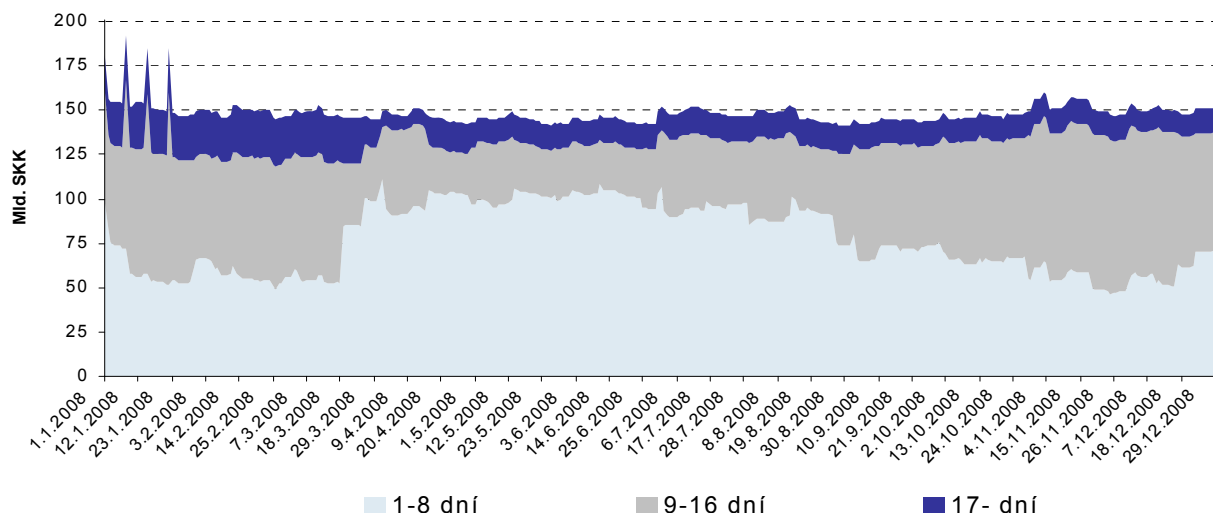
* V rokoch 2006 a 2007 sa neuskutočnila žiadna aukcia ŠPP

Riadenie likvidity v roku 2008 a refinančný systém

V roku 2008 ARDAL vykonávala obchody na peňažnom trhu len v mene Ministerstva financií Slovenskej republiky (MF SR), pričom sa likviditná pozícia Štátnej pokladnice presúvala na MF SR prostredníctvom refinančného systému. ARDAL naďalej v mene MF SR uskutočňovala depozitá, REPO obchody so ŠPP a ŠD, menové konverzie a menové swapy.

Napriek priaznivému vývoju čerpania deficitu (stanovený deficit bol naplnený až v mesiaci december) boli v závere roka opäť emitované ŠPP do vlastného portfólia MF SR a následne predávané v aukciách na sekundárnom trhu investorom v rámci zabezpečenia likvidity pre splátku štátnych dlhopisov začiatkom roka 2009.

Graf č. 6: Prehľad refinančných obchodov MF SR so Štátnou pokladnicou (Sk); podľa dňa uzatvorenia

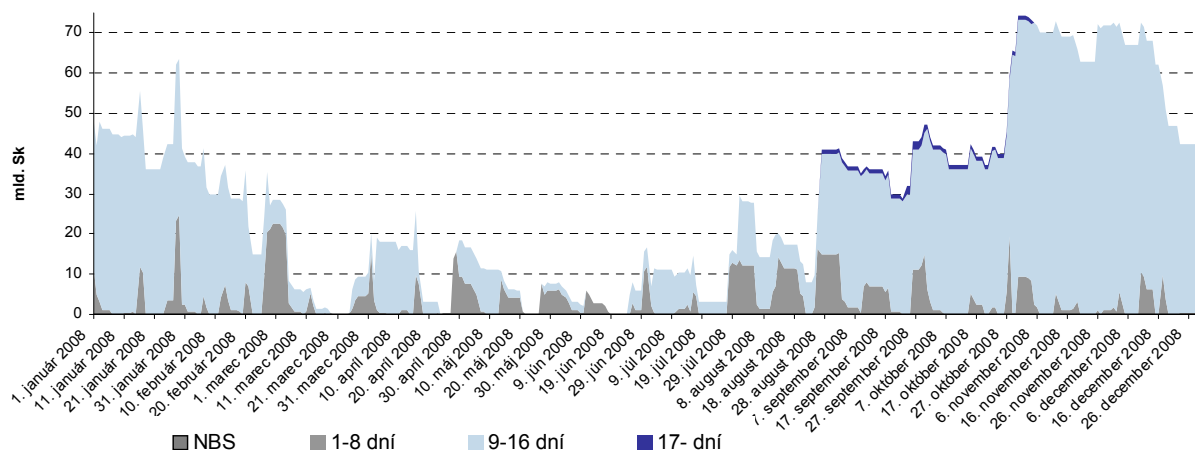
Operácie na medzibankovom trhu

ARDAL v roku 2008 uskutočňovala hlavne krátkodobé depozitá s komerčnými bankami v mene MF SR (KŠD) v súlade s úverovými limitmi stanovenými MF SR na jednotlivé domáce a zahraničné komerčné banky.

Za účelom zabezpečenia likvidity ARDAL v priebehu roka uzatvorila na účet MF SR depozitá v domácej mene (refinančné obchody) s komerčnými bankami za priemernú úrokovú sadzbu 3,85% p.a., prijaté zdroje v domácej mene zo ŠP vrátane zdrojov určených na dôchodkovú reformu a ŠFA boli za priemernú úrokovú sadzbu 3,35% p.a. Repo obchody s komerčnými bankami v domácej mene boli uzatvorené za priemernú úrokovú sadzbu 3,3% p.a. (vážená hodnotou a splatnosťou).

Za účelom zhodnocovania likvidity ARDAL v priebehu roka uzatvorila na účet MF SR medzibankové depozitá (uložená voľná likvidita) v domácej mene za priemernú úrokovú sadzbu 3,85% p.a. (vážená hodnotou a splatnosťou).

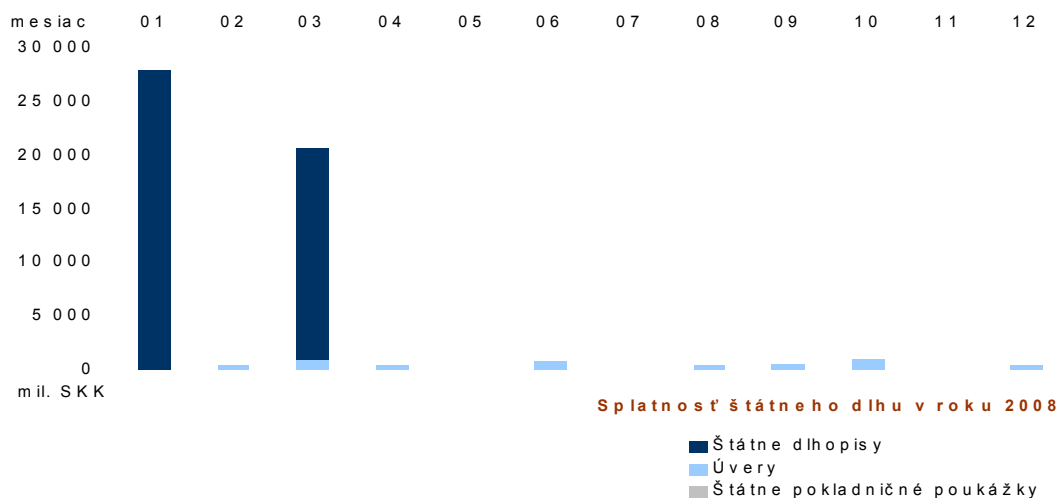
Graf č. 7: Prehľad medzibankových depozít podľa časovej štruktúry v roku 2008

Riadenie dlhu v roku 2008

Splatné finančné záväzky SR v roku 2008 boli približne 74 mld. Sk, z toho deficit štátneho rozpočtu z roku 2007 predstavoval sumu 21,214 mld. Sk. Na financovanie boli použité zdroje z emisií štátnych dlhopisov, krátkodobé zdroje z emisií ŠPP a zdroje požičané zo ŠP.

Graf č. 8: Prehľad splatnosti štátneho dlhu v roku 2008

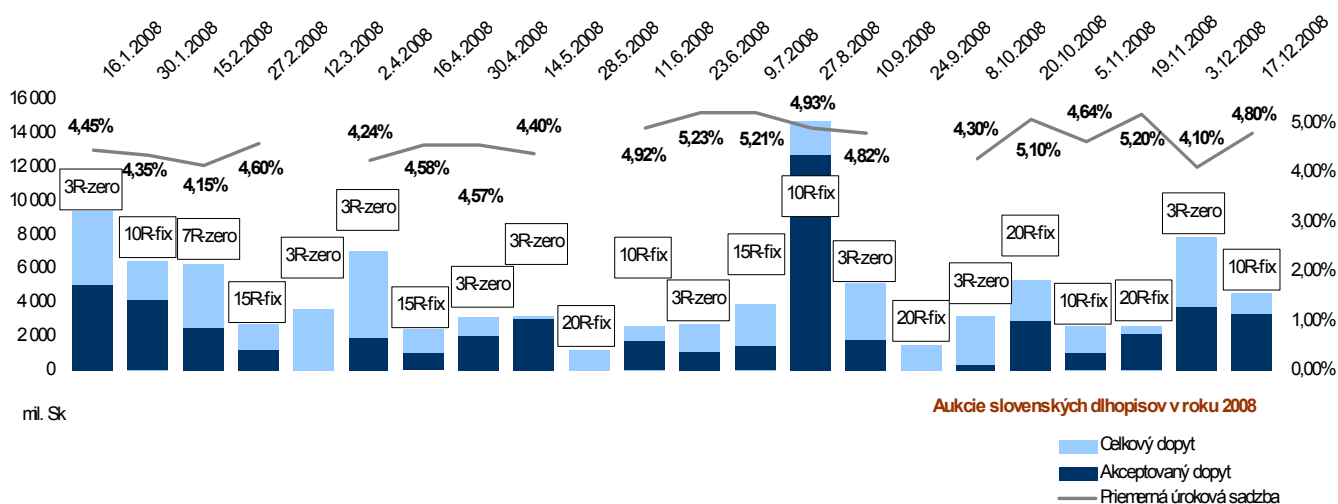

V roku 2008 boli vyplatené istiny štátneho dlhu v hodnote 52 756 mil. Sk (z toho ŠD predstavujú 47 496 mil. Sk a 5 260 mil. Sk úvery), splátky úrokov zo ŠD, ŠPP a úverov predstavovali 21 223 mil. Sk.

Emisie štátnych dlhopisov v roku 2008

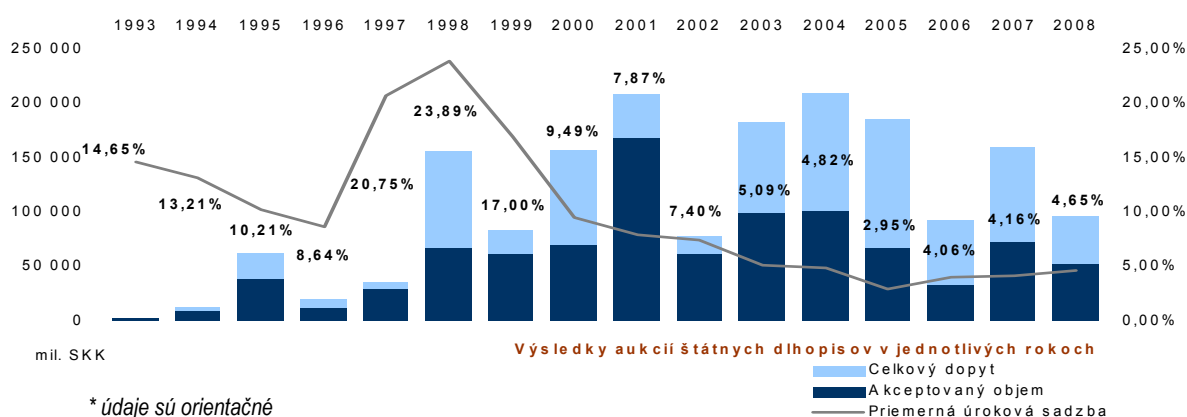
MF SR dňa 5.12.2007 schválilo harmonogram aukcií štátnych cenných papierov na rok 2008. Jednotlivé aukcie ŠD boli uskutočnené v súlade s týmto harmonogramom. Výsledky aukcií podľa harmonogramu sú uvedené v nasledujúcom grafe.

Graf č. 9: Prehľad výsledkov aukcií ŠD v roku 2008

Dlhopisy v domácej mene boli vydané v celkovej nominálnej hodnote 52,7 mld. Sk. K otvoreným líniam domácich dlhopisov pribudla v roku 2008 jedna nová emisia so splatnosťou 3 roky a nulovým kupónom. Počas celého roka 2008 bolo na domácom primárnom trhu uskutočnených 22 aukcií štátnych dlhopisov. Priemerná úroková sadzba (výnos do splatnosti) predaných dlhopisov (vážená menovitou hodnotou) dosiela v roku 2008 úroveň (bez zohľadnenia časového hľadiska) 4,65 % p. a. (pre porovnanie v roku 2007 4,16 % p.a.).

Graf č. 10: Prehľad výsledkov aukcií ŠD v jednotlivých rokoch

K 31.12.2008 bola priemerná úroková sadzba portfólia nesplatených štátnych dlhopisov denominovaných v slovenských korunách (vážená hodnotou) 4,406 % p. a., štátnych dlhopisov denominovaných v EUR 4,804 % p. a. a celého portfólia 4,501 % p. a.

Koordinácia riadenia likvidity a dlhu

Tak ako v uplynulých rokoch ARDAL aj v roku 2008 pokračovala vo využívaní synergického efektu v oblasti riadenia dlhu a likvidity, ktorý poskytuje priestor na preklenutie dočasne nepriaznivých podmienok. Úrokové sadzby dlhších splatností počas roku 2008 najskôr rástli, od septembra klesali, ale kreditná marža sa postupne zväčšovala. V prípade väčšiny krajín uvedená marža nielen „vykompenzovala“ pokles úrokových sadzieb nemeckých benchmarkových dlhopisov, ale v dôsledku nej došlo k zväčšeniu úrokových sadzieb. Z uvedeného dôvodu sa refinancovanie pre mnohé štáty stalo veľmi nákladným. Štát vydával prostredníctvom ARDAL dlhopisy počas celého roka, pričom celková nominálna hodnota vydaných dlhopisov bola na úrovni 52,7 mld. Sk oproti plánovaným 110 mld. Sk. Rozdiel medzi plánovanými a skutočne získanými zdrojmi bol financovaný zdrojmi získanými z aukcií štátnych pokladničných poukázok a zdrojmi ŠP.

Dlhopisy vydané na zahraničnom kapitálovom trhu - Eurobond

V súlade so zámerom uvedeným v stratégii riadenia dlhu vydať každý rok jeden Eurobond v roku 2008 Slovensko plánovalo emitovať dlhopis na európskom trhu. Vzhľadom k pretrvávajúcim nepriaznivým podmienkam na trhu v roku 2008 a najmä po krachu Lehman Brothers, možnosť vydať dlhopis bola veľmi limitovaná časovo ako aj nákladovo. Úroky dosahované na domácom trhu boli priaznivejšie ako na zahraničnom trhu a celosvetovo sa všetky emisie (emitenti aj investori) posunuli smerom ku kratším splatnostiam dlhopisov. Emisia v zahraničí by v roku 2008 SR nepriniesla zlepšenie štruktúry portfólia ani za menej priaznivú cenu.

Kalendár aukcií štátnych cenných papierov na rok 2009

MF SR dňa 10.12.2008 schválilo predložený návrh harmonogramu aukcií štátnych cenných papierov na rok 2009.

Kalendár aukcií štátnych dlhopisov v roku 2009

	Dátum		Dlhopis	Typ aukcie
	aukcie	vydania		
1	19.01.2009	21.01.2009	210	Predaj
2	19.01.2009	21.01.2009	209	Predaj
3	02.02.2009	04.02.2009	208	Predaj
4	16.02.2009	18.02.2009		Na rozhodnutie
5	02.03.2009	04.03.2009	211	Predaj
6	16.03.2009	18.03.2009	210	Predaj
7	30.03.2009	01.04.2009	209	Predaj
8	09.04.2009	15.04.2009		Na rozhodnutie
9	27.04.2009	29.04.2009	206	Predaj
10	11.05.2009	13.05.2009	211	Predaj
11	25.05.2009	27.05.2009	210	Predaj
12	08.06.2009	10.06.2009	209	Predaj
13	22.06.2009	24.06.2009	208	Predaj
14	06.07.2009	08.07.2009		Na rozhodnutie
15	24.08.2009	26.08.2009	211	Predaj
16	07.09.2009	09.09.2009	210	Predaj
17	21.09.2009	23.09.2009	209	Predaj
18	05.10.2009	07.10.2009	208	Predaj
19	19.10.2009	21.10.2009		Na rozhodnutie
20	02.11.2009	04.11.2009	211	Predaj
21	13.11.2009	18.11.2009	210	Predaj
22	30.11.2009	02.12.2009	209	Predaj
23	14.12.2009	16.12.2009	208	Predaj

*Aukcia „Na rozhodnutie“ znamená, že ARDAL môže pred oznámením o aukcii rozhodnúť o uskutočnení aukcie a o tom, ktorý cenný papier bude zaradený do aukcie. Na základe požiadaviek účastníkov môže ARDAL rozhodnúť aj o zaradení aukcie ďalšieho cenného papiera.

V roku 2009 budú otvorené dve nové emisie štátnych dlhopisov:

- štátny dlhopis s pohyblivou úrokovou sadzbou kupónu, v celkovej menovitej hodnote 1,5 mld. EUR, so splatnosťou 6 rokov (ŠD 210)
- štátny dlhopis s fixnou úrokovou sadzbou kupónu, v celkovej menovitej hodnote 1,5 mld. EUR, so splatnosťou 4 roky (ŠD 211).

V prípade priaznivých podmienok na medzinárodnom kapitálovom trhu vydá ARDAL v roku 2009 emisiu štátneho dlhopisu v hodnote najmenej 1 mld. EUR s pevnou úrokovou sadzbou kupónu.

- ŠD 206 dlhopis s pevnou úrokovou sadzbou kupónu splatný 10.5.2026 (dvadsaťročný).
- ŠD 208 dlhopis s pevnou úrokovou sadzbou kupónu splatný 4.4.2017 (desaťročný).
- ŠD 209 dlhopis s nulovou úrokovou sadzbou kupónu splatný 1.4.2011 (trojročný).

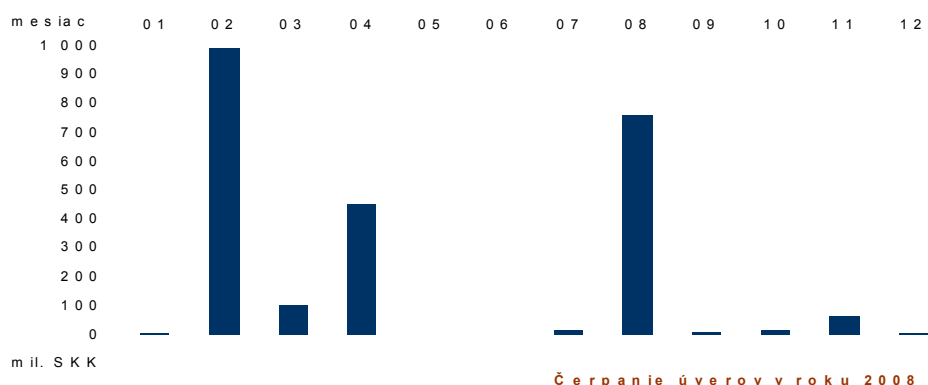
V januári 2009 bude vydaná nová emisija ŠPP v sume 1,5 mld. EUR so splatnosťou 364 dní.

Kalendár aukcií ŠPP v prvom štvrtroku 2009

	Dátum		ŠPP	Typ aukcie
	aukcie	vydania		
1	12.01.2009	14.01.2009	ŠPP02	Predaj
2	26.01.2009	28.01.2009	ŠPP01	Predaj
3	09.02.2009	11.02.2009	ŠPP02	Predaj
4	23.02.2009	25.02.2009	ŠPP01	Predaj
5	09.03.2009	11.03.2009	ŠPP02	Predaj
6	23.03.2009	25.03.2009	ŠPP01	Predaj

Úvery

Graf č. 11: Prehľad čerpania vládnych úverov v roku 2008

Počas roka 2008 sa uskutočnili čerpania vládnych úverov v celkovej hodnote 2 423 mil. Sk (kurz k 31.12.2008 NBS). K 31.12. 2008 celková hodnota záväzkov z vládnych a iných úverov bola 31 118 mil. Sk (kurz NBS k 31.12.2008). Pri prepočte konverzným kurzom (1 euro = 30,1260 Sk) hodnota záväzkov z vládnych úverov predstavovala približne 1 033 mil. EUR.

V priebehu roku 2008 sa uskutočnilo predčasné splatenie 1 vládneho úveru od domácej banky na žiadosť veriteľa v súlade s úverovou zmluvou. V prípade jedného domáceho úveru boli upravené úverové podmienky, čím došlo k úspore súhrne 10 974 243 Sk. (Pri výpočte v prípade zmeny úverových podmienok boli porovnané náklady úveru s nákladmi prepočítanými prináležiacou referenčnou úrokovou sadzbou bez marže a s použitím sadzieb z predikcie Inštitútu finančnej politiky MF SR.)

Optimalizácia nákladov (výdavkov) štátneho rozpočtu na obsluhu štátneho dlhu

Celková priemerná úroková sadzba novo emitovaných štátnych dlhopisov na domacom trhu oproti roku 2007 mierne vzrástla z 4,160 p.a. na 4,650 p.a. Napriek pretrvávajúcej finančnej kríze, problémom v súvislosti s refinancovaním štátnych dlhov jednotlivých krajín, a s tým spojeným zvýšením rizikových marží a veľmi nízkemu dopytu sa podarilo udržať náklady novoemitovaných štátnych dlhopisov pod úrovňou 5% p.a.

K 31.12.2008 bola priemerná úroková sadzba „živého“ portfólia nesplatených štátnych dlhopisov denominovaných v slovenských korunách vážená hodnotou 4,406% p.a., štátnych dlhopisov denominovaných v EUR 4,804% p.a. a celého portfólia 4,501% p.a. (mierny nárast z hodnoty 4,464% p.a. z konca roka 2007).

Schválený rozpočet výdavkov klienta štátny dlh (časť v správe ARDAL) na hotovostnom princípe na rok 2008 bol 27 436 mil. Sk, rozpočtovými opatreniami v hodnote 750 mil. Sk bol v priebehu roka upravený na 26 686 mil. Sk. Reálne k 31.12.2008 boli realizované výdavky v sume 26 659 mil. Sk. Schválené rozpočtované príjmy klienta štátny dlh na rok 2008 boli 6 741 mil. SK, z toho príjmy súvisiace s činnosťou ARDAL a systémom ŠP predstavovali sumu 6 719 mil. Sk. Skutočne realizované príjmy klienta štátny dlh k 31.12.2008 boli v hodnote 6 767 mil. Sk, z toho príjmy z činnosti ARDAL a systému ŠP boli v hodnote 6 740 mil. Sk.

Vyhodnotenie potenciálnych finančných rizík štátneho dlhu (podľa stratégie)

Refinančné a úrokové riziko je riadené a vyhodnocované na základe stanovených limitov. Akceptovateľná úroveň uvedených rizík je stanovená v schválenej stratégii stanovením limitu kumulatívnej splatnosti a precenenia v jednom roku a limitu kumulatívnej splatnosti a precenenia do 5-tich rokov. Uvedený systém dodržiavania, monitorovania a vyhodnocovania refinančného a úrokového rizika stanovením uvedených limitov je využívaný aj v iných krajinách eurozóny.

V prípade refinančného rizika je strategickým zámerom dodržiavanie limitu kumulatívnej splatnosti v jednom roku na 22,5% celkového dlhu a limitu kumulatívnej splatnosti na najbližších 5 rokov na 60% celkového dlhu.

Pri vyhodnocovaní tohto systému boli do úvahy brané všetky splatnosti istín štátnych dlhopisov, vládnych úverov a medzibankových depozít, ako aj refinančný systém so ŠP. Do celkovej pozície boli zarátané aj obchody na krytie tohtoročného deficitu, ktorý ešte nie je súčasťou štátneho dlhu, avšak jeho výška priamo súvisí so splácaním úrokov, ktoré sú súčasťou deficitu.

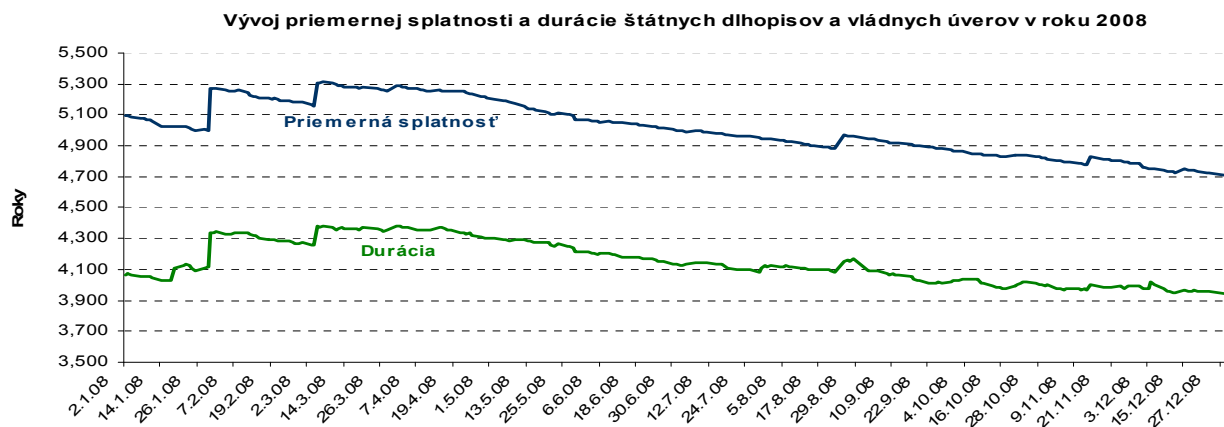
K 31.12.2008 možno skonštatovať, že hodnoty kumulatívnej splatnosti v jednom roku a na najbližších 5 rokov sú dodržané. Kumulatívna splatnosť v jednom roku k 31.12.2008 je 21,36% (limit je 22,5%) a kumulatívna splatnosť na najbližších 5 rokov je 57,86%, pričom limit je 60%. V prípade týchto ukazovateľov došlo k miernemu zlepšeniu oproti 3. kvartálu 2008. K ďalšiemu zlepšeniu týchto ukazovateľov by mohol výraznejšie napomôcť predaj štátnych dlhopisov s dlhšou splatnosťou v prvej polovici roka 2009. Predaj dlhopisov však bude závisieť od situácie na európskom dlhopisovom trhu, ako aj od záujmu investorov investovať do dlhších splatností.

V prípade rizika z precenenia portfólia štátneho dlhu je limit na precenenie v prvom roku stanovený na úrovni 25% celkového dlhu a kumulatívne za 5 rokov na úrovni 65% celkového dlhu. Pri precenení štátneho dlhu v prvom roku je stanovený limit celkového dlhu aj naďalej prekročený a v súčasnosti dosahuje tento ukazovateľ hodnotu 29,53% (zaznamenané mierne zlepšenie oproti 30,67% z 3.Q 2008). V prípade kumulatívneho precenenia za 5 rokov je limit dodržaný a dosahuje hodnotu 59,91%. Prekročenie limitu v prvom roku je čiastočne spôsobené presunom záujmu investorov investovať do inštrumentov s kratšími splatnosťami a preferovaním ŠPP pred štátnymi dlhopismi.

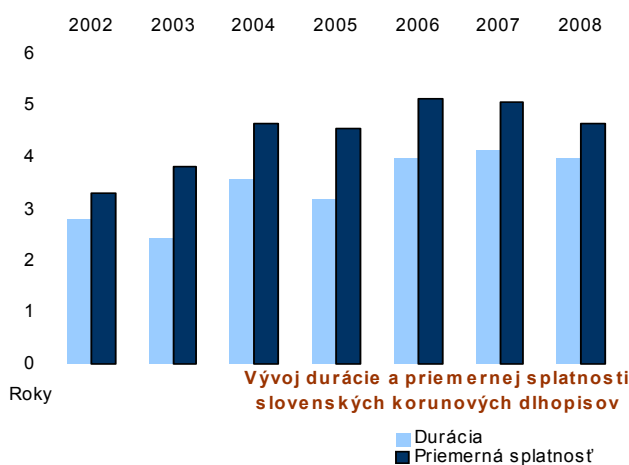
Zlepšenie týchto ukazovateľov by bolo možné dosiahnuť prostredníctvom finančných derivátov (prevažne úrokových swapov), ktoré sú bežne využívané v iných dlhových agentúrach, zmenou tzv. float vládnych úverov a dlhopisov (úvery a dlhopisy naviazané na pohyblivú úrokovú sadzbu) na fixné.

Vývoj durácie a priemernej splatnosti

Graf č. 12: Vývoj durácie a priemernej splatnosti v roku 2008

Graf č. 13: Vývoj durácie a priemernej splatnosti podľa jednotlivých rokov

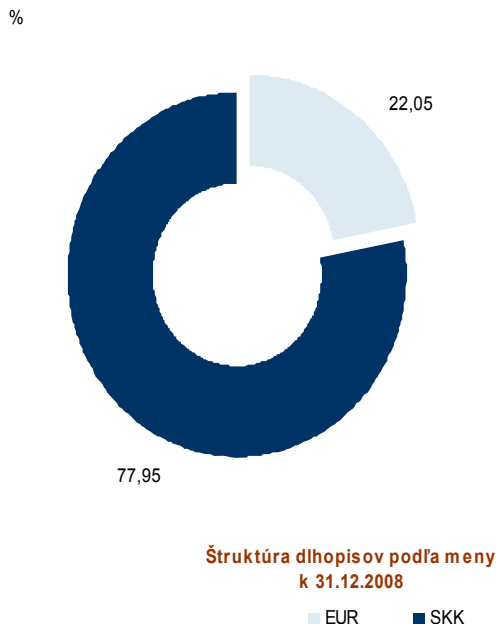

Tieto veličiny sú, podľa schválenej Stratégie riadenia štátneho dlhu na roky 2007 až 2010 sledované až ako sekundárne. V porovnaní s predchádzajúcou stratégiou nedošlo k výraznejšiemu posunu týchto ukazovateľov (splatnosť 4 - 6 rokov a durácia 3,5 - 4 roky).

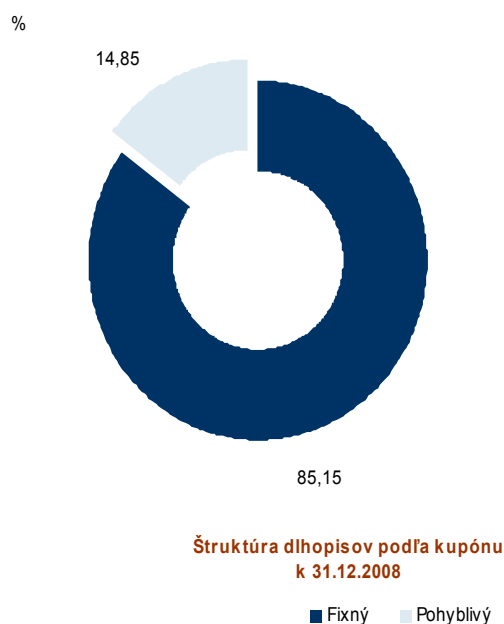
Štruktúra portfólia dlhopisov vydaných SR

S cieľom optimalizovania nákladov na obsluhu dlhového portfólia pri zohľadnení kritérií stanovených v schválenej Stratégii riadenia dlhu na roky 2007 až 2010 možno považovať stav, keď je 85 % portfólia štátnych cenných papierov naviazaných na pevný kupón a 15% na pohyblivý za optimálny.

Graf č. 14

Graf č. 15

Postupné zvyšovanie krytia štátneho dlhu v zahraničných menách v pomere k SKK

V roku 2008 existovali viaceré externé nepriaznivé faktory, ktoré zapríčinili zrušenie plánovanej zahraničnej EUR emisie. Dôsledkom zrušenia emisie bolo mierne zhoršenie podielu EUR dlhopisov oproti roku 2007 (posun z 24% na 22% celkového dlhu). Nakoľko sa Slovenská republika od 1.1.2009 stala súčasťou EMU je tento sledovaný ukazovateľ momentálne 100%, v prospech domácej meny, teda EUR.

Zhrnutie hlavnej činnosti ARDAL

V roku 2008 sa vplyv svetovej finančnej krízy výraznejšie prejavil aj v oblasti krytia finančných potrieb štátu, aj keď vplyv krízy bol najmä ku koncu roka zmiešaný s dôsledkami vplyvu prijatia Eura. Zhoršila sa najmä dostupnosť refinancovania a vzrástli celkové finančné náklady spojené s refinancovaním. Dopyt po domácich štátnych dlhopisoch v súlade s negatívnym trendom opäť poklesol (v roku 2008 bol najmenší od roku 2002). Riziková prirážka na zahraničných trhoch pre SR vzrástla o 2 % p.a., čo je stále po Slovinsku najmenej z krajín strednej a východnej Európy. Napriek obrovskému absolútnemu nárastu prirážky je dlh SR pre investorov hneď po Slovinsku najmenej rizikovou investíciou v krajinách strednej a východnej Európy. V roku 2008 sa ARDAL podarilo zabezpečiť dostatok zdrojov na refinancovanie dlhu a na zabezpečenie likvidity štátu a Štátnej pokladnice. Vzhľadom na pretrvávajúce nepriaznivé podmienky na zahraničnom kapitálovom trhu sa nepodarilo vydať emisiu Slovenského Eurobondu v zahraničí, ktorá bola v súlade so schválenou stratégiou plánovaná v roku 2008. Celkové náklady portfólia dlhopisov sa podarilo udržať na približne rovnakej úrovni ako v roku 2007, aj keď za cenu mierneho zhoršenia niektorých ukazovateľov definovaných v stratégii. Zhoršenie plnenia ukazovateľov neprinieslo významné zväčšenie finančných rizík portfólia štátneho dlhu. Pri klesajúcich krátkodobých úrokových sadzbách prekročenie limitu úrokového rizika do 1 roka znamená úsporu výdavkov aktuálneho rozpočtu štátneho dlhu. V rozpočte KŠD sa napriek odlišnému (od plánovaného) vývoju stavu zdrojov v ŠP prostredníctvom vhodnej emisnej politiky a vďaka exaktnému riadeniu likvidity podarilo dosiahnuť úsporu 750 mil. Sk pri rekordných príjmoch rozpočtu na úrovni 6,76 mld. Sk.

Hodnotenie organizácie Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity za rok 2008 zo strany ústredného orgánu

Orgán štátnej správy - Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity bola zriadená v zmysle zákona č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov od 1.2. 2003 ako rozpočtová organizácia napojená na štátny rozpočet prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva financií SR so sídlom v Bratislave.

Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity zabezpečovala v priebehu roka 2008 operatívne riadenie dlhu a likvidity v súlade s úlohami stanovenými zákonom o Štátnej pokladnici a cieľmi stanovenými schválenou Stratégiou riadenia štátneho dlhu.

V roku 2008 Ministerstvo financií SR v spolupráci s Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity vypracovalo aktualizáciu Stratégie riadenia štátneho dlhu na roky 2007 až 2010. Hlavné ciele riadenia dlhu vytýčené v stratégii na roky 2007 až 2010 zostali v aktualizácii nezmenené. Išlo najmä o zmenšenie počtu emisií nových štátnych cenných papierov a štandardizovanie veľkosti jednotlivých emisií, zlepšenie transparentnosti zámerov emitenta (Ministerstvo financií SR) a jeho komunikácie s investormi a finančnými trhmi, optimalizácia nákladov (výdavkov) štátneho rozpočtu na obsluhu štátneho dlhu, udržanie priemernej splatnosti portfólia štátnych cenných papierov a durácie portfólia štátnych cenných papierov, postupné zväčšovanie podielu štátneho dlhu v zahraničných menách v pomere k slovenským korunám a prehodnotenie a v prípade vhodných podmienok na trhu uskutočnenie emisie štátnych dlhopisov pre obyvateľstvo.

V spolupráci so Štátnou pokladnicou zabezpečovala agentúra dennú platobnú schopnosť štátu a optimalizáciu denných zostatkov na jedinom účte Štátnej pokladnice. Agentúra zároveň vykonávala v priebehu roka 2008 finančné operácie na finančnom trhu, ktorých účelom bolo zhodnotenie dočasne voľných prostriedkov a zabezpečenie pozície štátu proti trhovým rizikám. V roku 2008 smerovala snaha agentúry k vyrovnanému riadeniu korunovej likviditnej pozície Ministerstva financií SR na týždennej báze. Rozsiahla finančná kríza, ktorá naplno prepukla v roku 2008, znamenala aj prehodnotenie správania investorov, ktorí viac ako inokedy preferovali kratšie splatnosti. Na túto situáciu reagovala Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity vydaním štátnych pokladničných poukázok v druhej polovici roka 2008 s cieľom zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na úhradu dvoch emisií dlhopisov splatných začiatkom roku 2009.

Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity svojim aktívnym prístupom v priebehu roka 2008 reštrukturalizovala portfólio vládnych úverov, vďaka čomu došlo k úprave úverových podmienok, čo sa v konečnom dôsledku pozitívne odzrkadilo na výške splatných úrokov.

Z hľadiska hodnotenia priebehu aukcií štátnych cenných papierov v roku 2008 je možné konštatovať, že Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity rozhodovala o výsledkoch jednotlivých aukcií transparentne, obozretne a nákladovo efektívne. Predstavitelia agentúry spolu so zástupcami Ministerstva financií SR pri každej aukcii objektívne vyhodnocujú predložené ponuky investorov, čoho výsledkom sú akceptované objemy, ktoré vychádzajú z aktuálnych finančných potrieb štátu ako aj z vyhodnotenia aktuálneho a očakávaného vývoja na finančnom trhu. Súčasne sledujú zámer znižovať náklady dlhovej služby. Kým pri zohľadňovaní finančných potrieb štátu plní dôležitú úlohu priebežné bilancovanie realizovaných a plánovaných príjmov a výdavkov štátu, pri plnení zámeru znižovať náklady na refinancovanie verejného dlhu sa kladie dôraz na čo najvýhodnejšie podmienky každej aukcie z pohľadu dopytovaných výnosov do splatnosti a ponúkaných cien. Zároveň sa pri každej aukcii zodpovedne prihliada na predpokladaný celkový ročný objem, ktorý je potrebné refinancovať v danom roku.

Agentúra aj v roku 2008 pokračovala vo využívaní synergického efektu v oblasti riadenia dlhu a likvidity, ktorý poskytuje priestor na preklenutie dočasne nepriaznivých podmienok, respektíve využitie dobrých trhových podmienok na emitovanie štátnych dlhopisov a umožňuje štátu refinancovať sa za najlepších trhových podmienok. Úrokové sadzby všetkých splatností počas roka 2008 najskôr rástli z dôvodu hrozby väčšej inflácie, avšak od polroku vplyvom prehlbujúcej sa krízy a úprav úrokových sadzieb centrálnymi bankami sa trend otočil a na konci roka boli menšie ako na jeho začiatku. Oproti tomu sa vzhľadom k narastajúcej nedôvere a averzii k riziku zväčšili kreditné marže natoľko, že výsledné úrokové náklady sa pre niektoré krajiny stali neúnosnými, respektíve zastavilo sa vydávanie nových dlhopisov niektorými krajinami. Súčasne s rastom kreditných marží sa úmerne zmenšil dopyt po dlhopisoch, pre niektoré krajiny a segmenty trhu až na nulu. Agentúra vydávala pre štát dlhopisy najmä v prvej polovici roka, pričom celková nominálna hodnota vydaných dlhopisov bola 25 mld. SKK (0,83 mld. EUR) pod úrovňou plánu, ktorý bol 80 mld. SKK (2,66 mld. EUR).

9.Hlavné skupiny používateľov výstupov ARDAL

Ministerstvo financií SR :

- spolupracuje pri vypracovaní stratégie financovania štátneho dlhu, realizácii a zabezpečení plnenia stratégie riadenia štátneho dlhu v zmysle dokumentu schváleného vládou SR,
- schvaľuje zásady pre stanovovanie limitov pre riadenie dlhu a likvidity pre výkon obchodov ARDAL,
- účtuje a vedie evidenciu štátneho dlhu na základe predložených údajov z ARDAL,
- účtuje finančné operácie uzatvorené pri riadení dlhu, likvidity a zabezpečovacích operáciách na základe predložených údajov z ARDAL,
- prijíma podklady na rokovanie "Výboru pre riadenie dlhu a likvidity" a v spolupráci ARDAL implementuje odporúčania "Výboru pre riadenie dlhu a likvidity" do riadenia dlhu,
- prijíma stanoviská a analýzy k podmienkam pôžičiek a úverov,
- prijíma pripomienky k návrhu rozpočtu kapitoly Štátny dlh na nasledujúci rok,
- spolupracuje pri vypracovávaní analýz a prognóz vývoja finančného trhu.

Štátna pokladnica

- prijíma údaje na účely účtovania a vedenia evidencie o finančných operáciách na finančnom trhu s dočasne voľnými prostriedkami na jedinom účte ŠP a na základe povolenia ŠP,
- prijíma údaje na účely účtovania a vedenia evidencie o finančných operáciách s investičnými nástrojmi vrátane operácií s finančnými derivátmi na preklopenie dočasného nesúladu medzi príjmami a výdavkami štátneho rozpočtu v rozpočtovom roku a na zabezpečenie likvidity na jedinom účte ŠP.

Datacentrum

- spravuje časť informačnej technológie ARDAL a systému ŠP.

Bankové a finančné inštitúcie

- spolupracujú pri realizácii a vysporiadaní medzibankových obchodoch a prípadných ďalších finančných operáciách a súvisiacich činnostiach,
- zúčastňujú sa v aukciách a spolupracujú pri emisiách štátnych cenných papierov,
- v spolupráci s ARDAL spravujú a riadia emisie štátnych cenných papierov vydaných v zahraničí.

Centrálny depozitár cenných papierov SR

- registruje ŠCP a vykonávané operácie so ŠCP.

Ostatné subjekty

- prijímajú analýzy, doklady, stanoviská, informácie a komunikujú s ARDAL v rozsahu jej pôsobenia.

Široká verejnosť

- v zmysle zákona č.211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám.

Zoznam použitých skratiek

ARDAL	Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity
ŠP	Štátna pokladnica
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
IKT	Informačno-komunikačná technológia
VPS	Všeobecná pokladničná správa
NBS	Národná banka Slovenska
KŠD	Klient Štátny dlh
ŠD	Štátne dlhopisy
ŠCP	Štátne cenné papiere
CP	Cenné papiere
IS	Informačný systém
ŠPP	Štátne pokladničné poukážky
SR	Slovenská republika
EÚ	Európska únia
CDCP	Centrálny depozitár cenných papierov
SKK, Sk	Slovenská koruna